

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa B. sp. z o.o.
w likwidacji w L.
przeciwko Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.
reprezentowanemu przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 sierpnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 5 września 2019 r., sygn. akt [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia

skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej strony pozwanej Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. reprezentowanego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 września 2019 r. Wnosząc o jej przyjęcie skarżący odniósł się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 2) k.p.c. wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tj.: art. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r., Nr 197, poz. 1170) oraz art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006 r., Nr 158, poz. 1121) w brzmieniu obowiązującym sprzed nowelizacji powyższą Ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r.

Wniosek Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odniósł skutku.

Skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawa, określonych wyżej, które w jego ocenie budzą poważne wątpliwości, wywołując zarazem rozbieżności w orzecznictwie sądów. Tymczasem, jak wyjaśniono w orzecznictwie Sądu Najwyższego przywołana przez stronę pozwaną przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c., wchodzi w rachubę wówczas, kiedy co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący powinien bądź to wskazać argumentację przemawiającą za zmianą dotychczasowej wykładni, bądź też wykazać, że dany przepis prawny, chociaż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wyjaśnienia i powinien zostać zinterpretowany przez Sąd Najwyższy. Rozbieżność w orzecznictwie sądów należy, natomiast, wykazać przez przytoczenie konkretnych rozbieżnych orzeczeń sądowych wydawanych w zbliżonych lub identycznych stanach faktycznych (por. postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; postanowienie SN z dnia 21 września 2006 r., IV CSK 268/06, nie publ. oraz postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2004 r., II CZ 65/04, nie publ.), przy czym, jak wyjaśniono w orzecznictwie Sądu Najwyższego za rozbieżności w orzecznictwie sądów nie może być uznana różnica w interpretacji lub ocenie przepisów zawarta w rozstrzygnięciach sądów orzekających w danej sprawie w I oraz w II instancji (por. postanowienie z dnia 12 czerwca 2003 r., IV CKN 254/01, niepubl.; postanowienie z dnia 20 września 2007 r., I CSK 260/07, niepubl.). Potrzeba wykładni przepisów prawnych wchodzi zatem w rachubę wówczas, kiedy na tle konkretnego przepisu brak jednolitej linii orzeczniczej lub gdy istnieje wątpliwość, co do przyjętej lub dominującej wykładni. Konfrontując niniejsze rozważania wprost z uzasadnieniem zaprezentowanym przez stronę skarżącą, na okoliczność wystąpienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 2) k.p.c., stwierdzić należy, iż nie spełnia ono kryteriów, o których mowa wyżej. Skarżący wskazał, bowiem, iż przesłanka ta materializuje się w potrzebie wykładni art. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r., Nr 197, poz.1170). W ocenie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. wątpliwości budzi kwestia, czy umarzanie należności

przysługujących skarżącemu wchodzi w zakres pojęcia „postępowanie dotyczące zwrotu świadczeń wypłaconych ze środków tego Funduszu” (jest zakończeniem tego postępowania), czy też jest odrębnym postępowaniem wszczynanym wnioskiem skierowanym do dysponenta Funduszu, a kończącym się umorzeniem należności lub odmową umorzenia. W dalszej kolejności skarżący zauważył, że „kwestia charakteru postępowania o umorzenie w świetle regulacji ustawy o ochronie roszczeń nie jest jasna i nie została wyjaśniona w dotychczasowym orzecznictwie”. Wypowiedź Sądu Najwyższego w tym zakresie, jak stwierdził skarżący, „będzie miała znaczenie nie tylko dla zaskarżonego wyroku, lecz również szerszy wymiar z uwagi na częste zmiany ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy”. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. podniósł także, że zachodzi potrzeba dokonania przez Sąd Najwyższy interpretacji art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006 r., Nr 158, poz.1121) w brzmieniu obowiązującym sprzed nowelizacji ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r., z uwagi na okoliczność, iż sformułowanie ustawowe „postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w całości z urzędu” doznaje niejednolitej wykładni, w zależności od sytuacji, kiedy to Fundusz „uzyskał częściowe zaspokojenie swoich wierzytelności” lub wówczas, gdy Fundusz ten „w żadnej części nie uzyskał zaspokojenia i tylko taka sytuacja stwarzała zobowiązanie do umorzenia przez Fundusz należności w całości”. Na poparcie tezy o niejednolitości egzegezy powyższego sformułowania skarżący przywołał zaskarżony wyrok oraz wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 września 2017 r., poprzestając jednak na samym wskazaniu na te rozstrzygnięcia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do rekomendowanej Sądowi Najwyższemu potrzeby interpretacji art. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz niektórych innych ustaw, stwierdzić należy, że potrzeba ta, w ocenie tego Sądu, jest li tylko pozorna. Skarżący, bowiem, nie dowiódł, że wątpliwości związane ze stosowaniem tego przepisu posiadają rzeczywisty i poważny charakter, które determinowałyby ingerencję, w takim przypadku, Sądu Najwyższego. Przywołał wprawdzie dwa orzeczenia tego Sądu, tj.: wyrok z dnia

25 sierpnia 2004 r., I PK 654/03, niepubl. oraz wyrok z dnia 21 lutego 2012 r., I PK 111/11, niepubl., jednakże uszła jego uwagi konieczność wskazania na czym konkretnie polegają rozbieżności interpretacyjne dotyczące wykładni art. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz niektórych innych ustaw odnośnie do redakcji przywołanych wyżej rozstrzygnięć Sądu Najwyższego. Ponadto nie zaznaczył również, czy orzeczenia te zapadły w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych ograniczając się jedynie do wzmianki, że odnosiły się one do „ubiegania się o wypłatę niezaspokojonych świadczeń”. Skarżący nie zaprezentował również wyводу, który obejmowałby argumenty, na okoliczność dowiedzenia wątpliwości doktrynalnych związanych ze stosowaniem art. 6 nowelizującej Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r., który to przepis miał rangę li tylko przejściową, bowiem obowiązywał od dnia 6 października 2011 r. do dnia 30 kwietnia 2012. Nadto należy zauważyć, że skarżący nie poczynił nawet wzmianki będącej indywidualną propozycją interpretacyjną tego przepisu. W efekcie uprawniony jest wniosek, że rekomendowana Sądowi Najwyższemu wątpliwość miała charakter wyłącznie iluzoryczny. Do analogicznych wniosków doszedł Sąd Najwyższy odnośnie do wskazanej przez skarżącego potrzeby wykładni art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006 r., Nr 158, poz.1121) w brzmieniu obowiązującym sprzed nowelizacji ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r., z uwagi na okoliczność, iż sformułowanie ustawowe „postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w całości z urzędu” doznaje niejednolitej interpretacji. W konsekwencji nie jest zasadne powtórzenie przez Sąd Najwyższy zaprezentowanej argumentacji, gdyż opiera się ona na zbieżnych przesłankach, z tą, wszakże różnicą, że skarżący przywołał, celem dowiedzenia swoich racji zaskarżony wyrok i wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 września 2017 r. I w tym, bowiem, przypadku uszło uwagi skarżącego, iż na tle tych rozstrzygnięć powinien był przedstawić dysonans interpretacyjny odnoszący się do wykładni art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w kontekście powołanych orzeczeń Sąd II instancji oraz Sądu Okręgowego w P. Taka argumentacja nie

została jednak przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. zaprezentowana. Sąd Najwyższy ubocznie zauważa też, że z uwagi na swoistą incydentalność przedmiotowej sprawy nie zachodzą przesłanki do zaaprobowania tezy, iż przyjęcie skargi kasacyjnej strony pozwanej będzie służyło ochronie prawnej o szczególnej doniosłości, związanej z ochroną interesu powszechnego.

Konkludując, w przedmiotowej sprawie, powołana przez Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt. 2) k.p.c. nie została wykazana, a Sąd Najwyższy nie dopatrył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).